

Ο «ΠΟΥΛΟΛΟΓΟΣ»

ΤΟΥ ΚΩΝΤΙΚΑ 701 ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Καθώς βέβαια θα ξέρουμε πολλοί από τους αναγνώστες του «Νουμά» ο «ΠΟΥΛΟΛΟΓΟΣ» είναι παρέρργο μεσαιωνικό κείμενο, γραμμένο στη δημοτική μας γλώσσα και τυπωμένο για πρώτη φορά από τη μακαρίτη Ελληνιστή Γουλιέλμο Wagner (1). Για το κείμενο αυτό αρκετά και καλά λόγια βρίσκει κανείς πρόχειρα στην 'Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας του κ. Κρουμπάχερ, που αναφέρει κι όλες σχεδόν τις προηγούμενες εργασίες τις σχετικές με το κείμενο αυτό (2).

Ο κ. Κρουμπάχερ κάνοντας λόγο για τον Πουολόγο αναφέρει ανάμεσα στ' άλλα ότι περιέχεται και στον κώδικα 701 της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Αθήνας. Μα την υπόθεσή του αυτή την αναφέρει με μεγάλη και δικαιολογημένη επιφύλαξη, αφού δε στηρίζεται σε τίποτε άλλο διδόμενο παρά μόνο στη λιγύλογη σημείωση του μακαρίτη Σακκελίωνα, που περιγράφοντας τον κώδικα 701 της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Αθήνας αναφέρει ότι εξόν από τ' άλλα κείμενα περιέχεται σε δαύτην και «Λόγος του 'Ιγνηλάτου περί των πουλιών (... δια στίχων πολιτικών εν φύλλοις 18), έχων και απεικονίσματα των διαφόρων πτηνών, αλλά βενκουουργήματα (3)». Μα ο μακαρίτης ο Σακκελίωνας στον Κατάλογον των χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος με τ' αλιγοστά λόγια του αυτά δε μας ξεδικλύνει καθόλου μας διαφορίζει βέβαια — καθώς ίσως ήταν χείρος του — ποιός είναι αυτός ο «Λόγος του 'Ιγνηλάτου περί των πουλιών». Μα κι η απλή αναγραφή του τίτλου του κειμένου ήταν ικανή να οδηγήσει τον κ. Κρουμπάχερ στην υπόθεσή του αυτή, που δε στάθηκε καθόλου άστοχη, καθώς βεβαιώθηκα πέρα για πέρα με την προσεχτι-

- 1) C. Wagner: Carmina graeca medii aevi. Lipsiae 1874, σελ. 179 κ. ε.
- 2) Κρουμπάχερ: 'Ιστορία της Βυζαντινής Λογοτεχνίας. Μετάφραση Γ. Σωτηριάδη (στη Βιβλιοθήκη Μαρσαλή). Τόμ. Γ' 'Εν Αθήναις 1900, σελ. 189 κ. ε.
- 3) 'Ιωάννου και 'Αλκιτιάδου Σακκελίωνος: Κατάλογος των χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος. Αθήνα 1892, σελ. 128.

Κατόπι μη γυρίσετε στο δρόμο τούτο πάλι,
 'Ο ήλιος που ανατέλλει αυτός θέ να σας δείξη τώρα
 Πώς στο βουνό πιδ εύκολα άπάνω ν' ανεβήτε.
 Ειπόντας τούτα ελάθηκα: χωρίς μιλιά εγώ τότες
 Σηκώθηκα κ' έρχόμενος σιμά στον δηγή μου
 'Εκάρφωσα τα μάτια μου στο πρόσωπο του άπάνω
 Κ' εκείνος τότες άρχισε. 'Ακούθα με, παιδί μου,
 Πίσω έλα να γυρίσωμε γιατί ή πλαγιά από δωθε
 Βλέπω που γέρνει κάτω μας στις χαμηλές τις άκρες.
 Τα πρώινά τα σθαμπά τώρα νικουή κ' αύγουλά.
 Κ' έφευγαν μπρός της βιαστικά κ' εζάνοιζα γώ τότες
 Στα μακρυνα, τρεμάμενα της θάλασσας τα κλάτια.
 'Επιστατούσαμ μπροστά μέσ' την πλαγιά την έρημη
 Σαν άνθρωπος όπου γυρνά απ' το χαμένο δρόμο
 Και λογαριάζει που ως εκεί περιπάτησε του χίκου.
 'Όσο που φτάσαμε ως εκεί όπου δροσιά και ήλιος
 Μαζί παλεύουν κ' ή δροσια σε σύσκιο μέρος όντας.
 Χωρίς να ξεδιαλονάται λίγο άρπαιώνι μόνο.
 Τα δυό του χέρια δάνοιζα ο δάσκαλος μου τώρα
 'Απίθασε γλυκά γλυκά στη χορταράκι άπάνω
 Κ' εγώ που γυρίξ' από πριν το τί ήθελε να κάμη
 Τα μάγουλα του πρόσφερα τα δακρυοδουτημένα
 Και τότες μου ζασκέπασε δλο το χρώμα εκείνο
 Που ή καταχνιά της Κόλασης έτσι μουχε σκεπάσει.
 Και εις το έρμα φτάσαμε κατόπι περιγιάλι
 Η άνθρακη δεν είδα ποτέ το κύμα του να σκίση.
 Και να μπορείση έπειτα ζοπίσω να γυρίση.
 Και μ' εζωσαν αυτός έδω καθώς ή άλλος ειπε.
 Μα ω θάμα! τότες σαν αυτό το ταπεινό δεντράκι
 Πούχε διαλέξει όμοιο του βλάστησε άμείως άλλο.
 Στον ίδιο τόπο από κει που το είχε ξεριζώσει.
 ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΤΕΜΗΣ

και φτάσαμε στο έξοχικό σπίτι του Φωτιάδη, χύθηκε όλη εκείνη ή νύκτη, σε φρέσκο άνθόνερο, στο χαλοστρωμένο κήπο και σάνθοστολίστα σαλόνια του γιατρού και σκόρπισε τέτοιο άραμα π' άνασταίνονταν κάθε μαραμμένη καρδιά.

'Αξέχαστες ώρες! που τις γλύκανα κ' ή καλωσύνη κ' ευγένεια της άρχόντισσας νοικοκεράς που είναι ή Φωτιάδαίνα.

'Εκει μπρός σ' ένα πλουσιοπαροχο μπουφέ άπάντησα και μερικούς δικούς μας. Πρώτα πρώτα το Γιαγκο Παπα, μεγαλύτερο άδερφό του γαμπρού. Γελούσανε και τ' ά ρούχα του και καμάρωνε με το δικιο του πως τέτοιο παλληκαρι σαν τον άδερφό του, αυτός μας το κέρδισε στην 'Ιδέα. Στο πλάι του ή Σιώτης ο γιατρος. Χαμογελά μ' άγαθή ποιηριά πως έχει κι αυτός το δαχτυλάκι στη δουλειά. Μα... σούτ!... να ή Φουτίλης! Κάτι σκέφτεται... ίσως την ύπόθεση του κινουόριου δραματου που έτοιμάζει με τίτλο «Χωρισμένο στον άιμο». Ως τόσο, σανα κάτι να γκρεμιά μέσα του... Λές πως, όμπρός στο χαριτωμένο ζευγάρι που βλέπει άκούει μέσα του κάποια διαμαρτύρηση για τον τίτλο του δραμάτου και πως μια έσωτερική φωνή του κραίνει: 'Όχι! δεν είναι χτισμένο στον άιμο!

Μά ξάρνου πάει το μάτι μου σε μια γωνιά. Βλέπω το Φωτιάδη μπρός σ' ένα παράθυρο. Μιά γυρνά και κοιτάζει τα δυό στεφανωμένα παιδιά του και μια το βλέμμα του πάει όξω και, λουσμένο σε μιάν άχνούφαντη δροσιά, δρασκελά θάλασσες και βουνά, περνά τον αίσθητό κόσμο και βλέπει κάτι μακρυνό μελλομένο... σαν κάμποσο μακρυνό... Κοιτάζω κ' εγώ το ταιριαχτό ζευγάρι κι άθελα πάει ο νοός μου σε κάποιο μακρυνό θρίαμβο της 'Ιδέας, σε κάποιο ταιριαχτό ζευγάριμα του Ελληνικού Νου και της 'Αλήθειας...

Πολύ ζωερό και διασκεδαστικό το γύρισμα με το βαποράκι. Άλλο βαποράκι πάλε ξεχωριστό κατέβασε στην Πόλη τους νίνουφους. 'Εκει μείνανε ίσια με σήμερας Τετράδη που πήραν το τραίνο για το Παρίσι, όπου και θα μείνουνε.

Χάλκη, 26[7] 1906.

TANTALOS

Το θάνατο δεν εύρημας, μόν πέταξες το ντύμα
 Η' δόλομμο μέσ' στην τρανή θά λάμψη την ήμέρα.
 'Εμείς δεν έπροσβάλαμε τους νόμους τους αιώνας,
 Γιατί νεκρός δεν είν' αυτός μήτ' έμς όριζει ο Μίνως
 Μόνε στον κύκλο κατοικώ που της Μορχίας λάμπουν
 Τ' άγνά ματάκια που θαρρείς άκόμα δέονται σου
 Θεία καρδιά να την κρατιές και πάλι για δική σου
 Λοιπόν για την άγάπη της να μ'ε άφήσης κλίνα
 Για να περάσωμε κ' έμεις τα έφτά σου τα βασίλεια
 Κ' εύγασιστίες από σε σε κείνην θά φέρω,
 'Αν ίσως να σε μελετούν εκεί κάτω σ' άρσσει.
 Τόσο γλυκό ήταν αυτή φως και χάρη των ματιών μου
 'Όσο στην άλλο ζούσαμε τον κόσμο, ειπε τότες,
 'Όποτε όσες κι αν μου ζήτησε χάρει τις έλαβε όλες.
 Τώρα που μένει άντιπλευρα απ' το κακό ποτάμι,
 Πιά την καρδιά μου δεν κινεί, γιατί έτσι όριζει ο νόμος,
 Που γέννηε όντας εγώ από τον κόσμο θγήκα.
 Μ' αν τούρανο όπως μου λές γυναίκα σ' όδηγάει
 Και σε διατάζει, περιττές οι τότες κολακείες,
 Φτάνει πως με παρακαλεί απ' όνομά της μόνο.
 Σύς λοικόν και φρόντισε τούτου έδω να ζώσης
 Μ' ένα σκινάρι άφύλλο και τη μορφή να νίφης
 'Ός που κανένα λέρωμα σ' αυτήν πιά να μη μείνη.
 Πράπο δεν είναι βέβαια με θαμπωμένη όψη
 Στον υποταχτικό μπροστά για να φανή τον πρώτο,
 Που είν' απ' εκείνος κατοικία που τον Παράδεισο έχουν.
 Τριγύρω το νησάκι αυτό στην άκρη κάτω κάτω
 'Εκεί που πάνω του χτυπά της θάλασσας το κύμα
 Σκινέριτ βγάξει στην κορφή του μαλακού του βούρκου.
 Δεντρο που νάχη φύλλωμα ή που κορμό να κάνη
 Άλλο ζώη δεν έμπαρεί σ' αυτό το μέρος νάδρη,
 Τι δε λογίει στο τίνχημα του άμνητικού κυλίτου.

και μελέτη του κώδικα και με την τελειωτική ζέταξη του ζητημάτου.

Μερικά χρόνια προύτοτε από μένα, στα 1896, μελέτησε τον Αθηνιώτικον κώδικα του Πουολόγου — ή, για να είπω καλύτερα και σωστότερα, έριξε βλέμματα σε δαύτον — ο κ. Ν. Χ. 'Αποστολίδης, ο καθηγητής της ζωολογίας στο 'Εθνικό μας Πανεπιστήμιο. 'Ο κ. 'Αποστολίδης στην 'Επετηρίδα του Παρνασσού (1), κ' έπειτα και σε ξεχωριστό τεύχος, ζαντύπωσε σύφωνα με την έκδοση του Wagner το κείμενο του Πουολόγου και προσπάθησε να καθορίση με τα επιστημονικά τους ονόματα τα διάφορα πουλιά, που αναφέρονται σε δαύτον. Στην άρχή της μελέτης του — που άληθινά σε πολλά σημεία είναι πολύτιμη — σε μια μακρυνά ύποσημείωση μας λέει τ' ακόλουθα λόγια που σχετίζονται με το δικό μας ζήτημα:

«Η εργασία αυτή [ο επιστημονικός καθορισμός των εν τω «Πουολόγω» αναφερομένων πτηνών] συνετελέσθη κατά Μάρτιον του 1895 επί τη βάσει του υπό του Wagner δημοσιευθέντος «Πουολόγου», εδράδωνε δ' ή τύπωσις ένεκα της 'Επετηρίδος του Παρνασσού. 'Αρξάμενης όμως της τυπώσεως, έγινεντο μοι γνωστόν υπό του φίλου... κ. Ν. Γ. Πολίτου, ότι και εν τη ήμετέρη 'Εθνική Βιβλιοθήκη υπάρχει χειρόγραφον τι του Πουολόγου. Του χειρογράφου τούτου έσπευσα να λάβω γνώσιν, έχουσα δε τα κχτ' αυτό ως εξής: τούτο επιγράφεται «Λόγος του 'Ιγνηλάτου περί των πουλιών» δεν είναι αντίγραφον του Πουολόγου, άλλ' άκριβώς ειπείν προσπάθεια προς καθορισμόν των εν εκείνω αναφερομένων πτηνών, δι' εικόνας, και δι' τούτο είναι συντομώτερον εκείνου περιοριζόμενον μόνον εις όλίγους στίχους, κυρίως τους περιλαμβάνοντας τους χαρακτήρας των πτηνών. Αί εικόνας, είναι περιττόν να είπωμεν, ότι είναι άτεχνας, εκτός δε του Ταδ, του 'Αλέκτορος, της Γλαυκός και της Νυκτερίδος, άπασαι αί λοιπαι όμοιάζουσι προς άλλήλας και εκ τούτων ούδ'όπως δυνάμεθα να κατανοήσωμεν τα αναφερόμενα πτηνά.

Περιέχει όμως παραλλαχάς τινες γραφής, δι'ών υποθέσεις τινές ήμιν διασαφηνίζοντι, άποδεικνυόμεναι άληθέσταται. α') αντι: Τυκνέας έχει. Κυνέας και ούτως ή υπόθεσις, ήν εν τη ύποσημείωσει του στίχου 57 διατυπώσαμεν, βεβαιούται, ύπόθεσις, διατυπωθείσα άλλως τε και υπό W. Thompson εν τω Glossary of Creek Birds σ. 104. β') ο στίχος 160 «και το ποτιών ηροάιο ήβριζειν το περδιν» έχει ούτω και ή νυκτεριδα ηροάιο ήβριζειν το περδιν» εκ τούτου άποδεικνύεται άληθής, ότι εν τη ύποσημείωσει του αυτού στίχου ισχυρισθημεν λέγοντες ότι ο αντίγραφος αντι ποτιών έπρεπε να γραφή ποτιών και τότε αναγκαιώς θα ένοείτο ή νυκτερίς.

Μόνον μίαν των παραλλαγών αυτού δεν δυνάμεθα να παραδεχθώμεν. Τον καρκαντζών (στίχ. 214: μετήλλαξεν εις καρκατζών και καρκατζάν, Corvus pica L. 'Αλλ' αυτή ούτ' έδώδιμος, ούτε άποδοσφόνδulos είναι, ούτε γριζοφορεμένη, ούτε την κεφαλήν έχει ψιλήν, ούτε σαρκία έρυθρά επί ταύτης φέρει ως ή της Μελεαγρίδος, ήτις είναι ο καρκαντζός του Πουολόγου αναμφισβήτως.

Κατά τα λοιπά το ποιήμα του 'Ιγνηλάτου ούδεν περιέχει, όπερ να αναγκάζη ήμας να μεταβάλαμεν γνώμην τινά επί των καθοριζόμενων δια της εργασίας

- 1) 'Ετος Δ', Αθήνα 1896, σελ. 110—137.
- 2) Ν. Χ. 'Αποστολίδου: 'Επιστημονικός καθορισμός των εν τω «Πουολόγω» αναφερομένων πτηνών ('Απόσπασμα εκ της 'Επετηρίδος του Φιλολογικού Σουλλόγου Παρνασσού) Αθήνα 1896.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα Δρ. 10. — Για το Εξωτερικό
Φρ. χρ. 10.

20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κίβκια της Ηλατείας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιόδρομου (Οφθαλμιατρείο), Βουλής, Σταθμού Υπόγειου Σιδηρόδρομου (Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακίτη (Ηλατεία Στουρνάρα, Ξενοκλειά, στα βιβλιοπωλεία «Εστία» Π. Κολάρου και Σακέτου (όδος Σταδίου, αντίκρυ στη Βουλή).

Η συνδρομή πληρώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

Τά πουλιά ύστερα απ' την τρομερή φοβέρα του βασιλιά τους σάπανε κρέμας, αφήνουν τα βριζολογύματα κ' εϊρηνικά άνοχλήτα επίησαν τον γάμον.

Τώρα ως κοιτάζουμε πώς τελειώνει η Αθηνιώτικη παραλλαγή. Μετά το λόγο της περισσότερας ο κόρακας νεροπιασμένος έφυγε απ' τη μέση κ' εϊτύς η πάπια άρχινάει να βρίζη το σμυρίλιο. Ο σμυρίλιος άπαντώντας βρίζει και φοβερίζει την πάπια. Η πάπια βγίνει για δεύτερη φορά στη μέση και λέει πώς δε φοβάται γιατί έχει «εις βοήθειαν» «πλήθος πολύ» «επ' το γένος της». Ο σκορδαλιός άκούγοντας τα λόγια της πάπιας καθίζει κόντα της και την παινεύει κ' ύστερα άρχίζει να κατηγοράη τα πουλιά εκείνα που περηφάνονται για το γένος τους και λέει πώς δεν τά φελαει τίποτες η εϊγένεια, όταν δεν θέλη άλλο πλήθος των όρνέων να τους αποκλιθή. Με τα λόγια αυτά του σκορδαλιού τα διάφορα όρνια καθώς ήσαν μεθυσμένα από την χαράν του οίνου άρχίζουν να βρίζουν το σμυρίλιο και να καταδικάζουν κι όλο τάρχητολόι κι αυτόν ακόμα τον βασιλιά, των άετών των μέγαν, λέγοντας πώς είναι άδικος, κ' έπαινούν απ' την άλλη μεριά το σκορδαλιό και τον κάνουν άφέντη ώστε σοί πάντες να τον βλέπουνε και να τον προσκυμάνε». Ο άετός σαν άγροίκησεν όλα αυτά θυμώνει κι άγριεύει. Τότε μιλάει ο γέρανιος προς τον βασιλιά άπάντων των όρνέων καθώς κ' έπειτα πάλι ο μιλάειφος, ο περιότης, και το ξιφτέρι, συμβουλευόντας τον ήτι χρειάζεται να κίνη την προπούμενη παιδείη γιατί άλλως χάνει τη βασιλεία. Τότε ο άετός στέλνει το ξιφτέρι να του φέρη μπροστά του την πάπια και τον σκορδαλιόν αντίμα. Τα όρνια όμως ζήμονισκίμενχ διώχνουν το ξιφτέρι χωρίς να μπορέση να κίνη τη διαταγή του άετού. Τότε ο βασιλιάς των πουλιών κακισμένος και καταθυμωμένος μαζί με τους συμβούλους του δράμει «κατά τὰ όρνεα». Αρχίζει φοβερός πόλεμος και κρούει ο άετός το γέρανο, ο πετριτής την πάπια, ο μιλάειφος την όρνιθα, ο γέρανιος το λούπη, το ξιφτέρι, τούρτζικι, ο σκορδαλιός, το σμυρίλιο, ενώ τά διάφορα άλλα πουλιά σκορπίζονται δάθε και κείθε, σε γιαιούς, σε δάση, σε λίμνες, σε παλάτια.

† Η συνέχεια σε άλλο φύλλο.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΥΣΤΕΡΑ

άπό τα μνημόσυνα και τα συλλαλητήρια και τις αντιβασιλικές μπουρμπουλήδρες του Παυλόπουλου και του Φαρδούλη, έρχεται η επανάσταση της Αμαλιάδας να μας πείσει ότι λίγο ακόμα και οι Βουργάροι έξοντάνονται. Οι Αμαλιαδίτες η Αμαλιαίτες — καθώς τους γράφουν οι φημερίδες — σηκώσανε μαυρες και κόκκινες σημαίες, χωρίς να παραλείψουνε να σηκώσουν και τούρματα, όχι γιατί κατασιράφηκε η Αχιάλο, αλλά γιατί το Υπουργείο άποφάσισε να χωρίσει ένα δήμο της Επαρχίας τους σε δύο η να ενώσει δύο δήμους σ' έναν. Οι Αμαλιαδίτες τα τέτια δεν τα σηκώνουν και γι' αυτό όχι μόνο σηκώθηκαν στο πόδι για να έμποδίσουνε την Κυβέρνηση να πραγματοποιήση την προδοτική άποφασή της, αλλά κι ο βουλευτής τους κ.

Φούφας φοβέρισε τον Υπουργό των Εσωτερικών πως θάν τον σκοτώσει.

— Θά σέ σκοτώσω, κ. Καλογερόπουλε, αν κάμεις κείνο που άποφάσισες!

— Τι να σου κίμω; το άποκούδηκε ο κ. Υπουργός. Είναι άπαίτηση του κ. Μπουφίδη!

Η κουβέντα αυτή, θαρρούμε, μπορεί να σταματούει κ' εδώ. Περισσότερα σκόλια δε χρειάζονται. Η φοβέρα του βουλευτή και η δικιολογία του Υπουργού, τα ξεγούνε όλα — όχι μονάχα όσα γίνονται στην Αμαλιάδα, αλλά κι όσα γίνονται σ' άλάκαιρο το Ρωμαίικο, ακόμα κι όσα γίνονται στη Βουργαρία.

Οι ρήτορες στα πατριωτικά συλλαλητήρια ξεγούνε τον υπεύθυνο για ναν τάδιόσουνε στο κεφάλι τη ρητορική τους σαπουνάδα. Μα ποθ ναν τονέ βρήτε; Ο υπεύθυνος χάνεται μέσα στα όρνόνια λύτερα χρόνια που τά περάσαμε όλα με φοβέρες Φούφηδων και με άπαίτησες Μπουφίδηδων — με βουλευτάδες σατράπες και με Υπουργούς ραγιαδες — με ρήτορες Παυλόπουλους και με κηφήνα λαό.

Τις μαυρες σημαίες οι Αμαλιαδίτες δεν τις σηκώσανε ύστερ' από τον πόλεμο του 97, δεν τις σηκώσανε ύστερ' από τις σφαγές της Αχιάλος — τις σηκώσανε ύστερ' από την άποφαση του κ. Καλογερόπουλου. Κι ο κ. Φούφας τους δε φοβέρισε τους Υπουργούς πως θάν τους σκοτώσει γιατί μάζ φέρανε στα σημερνά χάλια, αλλά γιατί θελήσανε νανάκαιωδούνε σε δουλιές της επαρχίας του.

Νά το Ρωμαίικο που δουλέψαμε και δουλεύουμε σκυλήσια ναν το κατατήσουμε τέτιο, και να μας οι υπεύθυνοι, από τον προτό ίσαμε τον τελευταίο Ρωμό.

ΠΟΙΟΣ

είναι ο Βούργαρος» μάζ το είπε το «Άστυ» της περασμένης Κυριακής.

«Σοβαρός όλιγόλογος» έχθρός της εϊθυμίας και της σοβαρότητας συστηματικώτατος εις την έργασίαν του. Είς τίποτε δεν προβαίνει αν δεν το παρασκευάσει. Τίποτε δεν έπιχειρεί αν δεν το σχεδιάσει μέχρι της τελευταίας γραμμής. Κάθε πράξις του είναι άποτέλεσμα μελέτης. Κάθε πράξις του πίπτει ως όριμος καρπός.

«Οικονόμος όσο παίρνει. Άτιμος και πρόστυχος (αυτά τα δύο μπορεί νανα και υπερβολικά, αλλά

οδικίζει τον εϊγαλε από το σχολείο και τονέ πήρε μαζί του στο καϊκι.

Ο Μαθιός δούλευε τώρα φχαριστημένα με τον πατέρα του. Το καϊκι τους, η «Ελπίδα», εϊτανε μικρό, παλιό, κ' έκανε και κάμποσα νερά. Μποριά είχε να δη χρόνια, τα ζύλα του είχανε άρχισει να σαπίζουνε κ' επειδή σπάνια το καθαρίζανε, η πράσινη μούγλα δεν τούλιπε ποτέ από τα πλευρά. Τα πανιά του γιομάτα μπαλώματα και τα σκονιά όλο κόκπους. Σαν εϊτανε καινούρια έκανε και μεγάλα ταξίδια. Τώρα που πάλιασε δεν εϊτανε πιά για μεγάλα πράματα το πολύ πολύ ως τη στεριά πήγαινε για να φέρη ζύλα. κάποτε έπαιρνε και κανέναν επιβάτη α δε ψηφούσε τον κίντυνο.

Κείνη τη μέρα η «Ελπίδα» εϊτανε άραγμένη δίπλα σε μια μεγάλη μπρατσέρα η μπρατσέρα εϊτανε φρεσκοβαμμένη και τα χτυπητά χρώματα της λάμπανε στον ήλιο σκονιά, παννια, όλα τα είχε καινούρια και σε νήνοιαθε την άμαρπιά της κουνιότανε χαμαρωτά άπάνω στα ήσυχα νερά. Η «Ελπίδα» στεκότανε δίπλα της δευλασμένη. Τούτη δεμένη στο μουράχη με ένα ψιλό σκονιά, κείνη με μια χοντρή αλυσίδα.

— Καλή πατέρα δε θα βάλουμε και μεϊς Μάν,

στο καϊκι μας για τον καλό το χρόνο; Νέ στην μπρατσέρα κρεμάσανε το στεφάνι, είπε ο Μαθιός κοιτάζοντας με ζήλεια ένα στεφάνι που κρεμότανε στην κορυφή του καταρτιού.

Ο πατέρας του άφωσιωμένος κείνη την ώρα να κολλήση κάποιο μπαλώμα στο παννί δεν έδωκε προσοχή στα λόγια του. Ο Μαθιός δεν ξεκολλούσε τα μάτια του από το στεφάνι και δε χόρταινε να κοιτάζη κάτι τριαντάφυλλα κόκκινα που λές κ' εϊτανε βουτηγμένα όλα στο αίμα. Τέτιο στεφάνι λαχταρούσε κι αυτός για το καϊκι τους.

— Καλή πατέρα, τί λές; ζήναεϊπε δειλά.

Ο γέρος σήκωσε το κεφάλι του σνενοχωμημένος γιατί δεν του πήγαινε έμπρός η δουλειά και του είπε.

— Μή βλέπεις τί κάνουνε οι μεγάλοι; αυτοί έχουνε και τα κάνουνε δε θα γίνουμε έμεις ίσα με αυτούς.

Μά ο Μαθιός που δεν έννοουσε να υποχωρήση του είπε.

— Καλή πατέρα, σήμπως θα τάγοράσουμε το στεφάνι; Νά έχω θα γυρίσω από σπίτι σε σπίτι, θα μαζάψω λουλαφια και θα τρ. φειάσω.

— Δι έη ξεφορτώνου με, μουμάρφισε ο γέρος. Με μιάς ο Μαθιός βρέθηκε όζω ζήρεσ κάτι σπία

που είχανε λουλούδια. Πήγε παντού, μαζώξε όσα μπόρεσε, μα κόκκινα τριαντάφυλλα στάθηκε αδύνατο να βρη. Σαν ζαναγούρισε στο κ αϊκι ο πατέρα του είχε βγη όζω. Έμεινε λοιπό μόνος, αυτό που ήθελε κι αυτός, γιατί ο γέρος εϊτανε κάμποσο μουρμουράρης. Έχυσε χάμο μέσα από το κλαδί που τά είχε τα λουλούδια κι άρχισε σιγά σιγά να πλέκη το στεφάνι της πρωτομανιάς. κάποτε κάποτε σήκωνε τα μάτια του άψηλά και κοίταζε τα κόκκινα τριαντάφυλλα της μπρατσέρας που δεν τά χόρταινε. Σε λίγο το στεφάνι εϊτανε έτοιμο ο Μαθιός το πήρε στα χέρια του, το μύρισε και το κοίταζε με προσοχή απ' όλες τις μεριάς. Εϊτανε αλήθεια όμορφο στεφάνι. Αν είχε και κάμποσα κόκκινα τριαντάφυλλα θα εϊτανε σαν εκείνα της μπρατσέρας. Η έλλειψη αυτή τονέ πίκραινε. «Ας είναι, καλό κι αυτό» του χράνου το κάνουμε καλύτερο» είπε επί τέλους παρηγορόντας ο ίδιος τον έαυτό του.

Καιρός τώρα να το κρεμάση η θάλασσα εϊτανε ήσυχη, τα νερά άκούνητα δίχως την παραμικρή ζαρωματία στην άπανωσιά τους. Την ώρα κείνη ο ήλιος άναβε πυρκαϊζή πίσω από το βουνό και τα σύννεφα με τις κόκκινες ανταύγειες φαινότανε σε ματωμένα, ενώ τα νερά τρεμουλιάζανε σε σ' εϊ